BAKER TILLY
BERK

STICHTING KAMEROPERAHUIS
TE ZWOLLE

FINANCIEEL VERSLAG 2015

BAKER TILLY BERK

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
ACCOUNTANTSVERSLAG	
Samenstellingsverklaring	2
Algemeen	3
BESTUURSVERSLAG	
Bestuursverslag	5
JAARREKENING	
Balans per 31 december 2015	21
Staat van baten en lasten over 2015	23
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	24
Toelichting op de balans	27
Toelichting op de staat van baten en lasten	32
OVERIGE GEGEVENS	**36**

BAKER TILLY
BERK

ACCOUNTANTSVERSLAG

Accountants

BAKER TILLY BERK

Baker Tilly Berk N.V.
Burg. Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle
T: +31 (0)384 25 86 00
F: +31 (0)38 425 86 99
zwolle@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

Aan het bestuur van
Stichting Kameroperahuis
Rieteweg 10
8041 AK ZWOLLE

Datum
28 april 2016

Referentie
CDV 16J032/6/08.4185

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u het rapport aan inzake de jaarstukken over 2015 van Stichting Kameroperahuis te Zwolle.

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

De jaarrekening van Stichting Kameroperahuis is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, 'Samenstellingsopdrachten'. Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Kameroperahuis. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook vanuit gaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

An independent member of Baker Tilly International

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly Berk N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

BAKER TILLY
BERK

ALGEMEEN

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit de volgende personen:
- J.W. Wiggers (voorzitter);
- T.M. Klaphake (secretaris);
- A.G. Smink (penningmeester);
- L.M.J. van Halderen (bestuurslid)

Het bestuur heeft mevrouw A.S. Reitsma benoemd tot directeur van de stichting.
Tot het geven van nadere toelichtingen zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,

Baker Tilly Berk N.V.

C.J. de Vries AA

BESTUURSVERSLAG

Jaarverslag 2015

Verdieping

Gecombineerd bestuur- en activiteitenverslag
Annemarie Reitsma, directeur Kameroperahuis
Jan Willem Wiggers, voorzitter bestuur Stichting Kameroperahuis
April 2016

Stichting Kameroperahuis
Rieteweg 10, 8041 AK Zwolle
038-7501253 | info@kameroperahuis.nl | kameroperahuis.nl

0. Inleiding

We zijn nu drie jaar bezig met onze nieuwe werkwijze, en het is zo mooi om te zien hoe langzaam alles op zijn plek valt en steeds meer mensen en bedrijven ons weten te vinden. Door te pionieren en te experimenteren ontwikkelden we de afgelopen jaren een eigen en unieke werkwijze en daar zijn we trots op. Geen enkel productiehuis in Nederland werkt op een dergelijk brede manier aan talentontwikkeling. Onze verschillende activiteiten werden nog vastomlijnder toen we in het begin van 2015 voor een duidelijke benaming kozen: Kameroperahuis Speelt, Kameroperahuis Leert, Kameroperahuis Werkt en Kameroperahuis Verbindt.

In dit verslag kunt u lezen over de vele diverse activiteiten die we in 2015 hebben ondernomen. Tevens vindt u informatie over de organisatie, het bestuur, de marketingresultaten en een kleine toelichting op de jaarcijfers.

1. Organisatie

De organisatie bewoog net als voorgaande jaren in 2015 flexibel mee met de veranderingen en groeide en kromp naar gelang de werkzaamheden. Conny Aalbers kwam vanaf 15 januari in dienst voor 28 uur per week als nieuwe marketingmedewerker en werd daarbij vanaf 1 februari voor vier maanden ondersteund door Sabine Bootsma. Vanaf juli breidde Conny haar uren tijdelijk uit en kreeg zij ondersteuning voor de marketing van *Ik Vertrek* van Annelies Oosterloo, een van onze collectiefleden. Voor advies over ons meerjarig marketingbeleid werd Berber van Oyen voor een aantal uren per maand ingehuurd.

In oktober 2015 accepteerde Annemarie Reitsma voor een periode van voorlopig 9 maanden de functie van Hoofd a.i. van de Masteropleiding Muziek aan het Conservatorium van ArtEZ hogeschool voor de kunsten. Zij wordt hiervoor namens Kameroperahuis gedetacheerd, voor 0,3 FTE. Haar uren die zij kan inzetten voor Kameroperahuis worden voor deze periode teruggebracht naar 0,6 FTE.

Collectiefleden zijn voor een periode van twee à drie jaar aan Kameroperahuis verbonden. Zij zijn niet in loondienst, maar worden per project op freelancebasis ingehuurd.

Voor de productie van *Ik Vertrek* werd een externe productieleider aangetrokken, Anne-Minke Meijer. In de loop van het productieproces nam zij het werk van Joni over, die wel verantwoordelijk bleef voor alle bureauwerkzaamheden als de financiën en de contracten.

2. Bestuur

Kameroperahuis hanteert het bestuur-directie model. Het bestuur van de stichting is zich terdege bewust van de code *cultural governance* en streeft er naar deze code naar *best practice* uit te voeren. Juni 2015 namen we afscheid van bestuurslid van het eerste uur, Elsabe Kalsbeek. Elsabe was al voor de oprichting bij Kameroperahuis betrokken en wij zijn haar veel dank verschuldigd. Haar betrokkenheid was groot en ze sloeg geen enkele productie of activiteit over. Haar functie werd overgenomen door Thomas Klaphake, directeur van de Eenhoorn en Olifant in Kampen. De samenstelling vanaf juni 2015 is als volgt: Jan Willem Wiggers (voorzitter), André Smink (penningmeester), Thomas Klaphake (secretaris) en Ludo van Halderen (lid).

Het bestuur kwam in 2015 vier keer bij elkaar, te weten in januari, april, juni en november. Tijdens deze vergaderingen geeft de directeur een inhoudelijke en financiële stand van zaken en worden lopende activiteiten en eventuele problemen besproken. Tussentijds is er regelmatig contact via mail en telefoon. De penningmeester neemt voorafgaand aan de vergadering de administratie door en accordeert de afschriften.

3. Financiën

Kameroperahuis ontving in 2015 structurele subsidie van de Gemeente Zwolle en meerjarige incidentele subsidie van de Provincie Overijssel en de Provincie Gelderland.

Voor verschillende projecten ontvingen we incidentele private en publieke subsidies, zoals voor onze voorstellingen *Ik Vertrek* en *Fauré Requiem* en voor ons meerjarige community art project in Zwolle Zuid. Voor de herneming van de *Poolse Minnaar* was in 2014 een reservering opgenomen, net als voor onze *toolbox* waarmee we de zakelijke markt op willen gaan. Dat de inspanning op de zakelijke markt ook zijn vruchten afwerpt blijkt uit de stijging in omzet voor wat betreft commerciële opdrachten naar ruim € 34.000,-. Inkomsten uit kaartverkoop en uitkoopsommen voor de drie genoemde voorstellingen bedroegen ruim € 14.000,-

De voorstelling *Ik Vertrek* spelen we door in 2016. Helaas is onze speellijst, ondanks zeer veel inspanningen, beperkter dan in eerste instantie gepland. Hierdoor kunnen we niet aan onze subsidieverplichtingen voldoen. Dit betekent dat in 2016 een gedeelte van de toegekende bedragen moet worden gerestitueerd. Om de productie in 2016 te kunnen spelen, schuiven we de gehele bijdrage van het VSB Fonds door naar 2016.

De kleine plus in 2015 reserveren we voor onze voorstelling in het Stadsfestival 2016 en we onttrekken hiervoor een gedeelte uit onze reserves. In totaal reserveren we € 40.000,- voor deze voorstelling. Zoals we ook schreven in ons jaarverslag 2014, is het maken van een muziektheaterproductie een lang traject: er worden nieuwe teksten geschreven, er wordt nieuwe muziek gecomponeerd, alle ingrediënten en disciplines worden samengesmeed tot een eindproduct van hoog niveau. Alleen met financiële zekerheid kan zo'n traject jaarlijks opgestart worden en is er voldoende tijd om het aanwezige talent optimaal in te zetten. Alleen dan kan het Kameroperahuis nieuwe muziektheatermakers na een paar jaar op eigen kracht verder laten gaan. Je leert niet eerst een businessmodel te ontwikkelen of subsidies aan te vragen om je vervolgens in je vak te bekwamen. Financiers vragen allereerst een goed product! Een steviger subsidie in de periode 2017-2020 is dan ook een must om de ingeslagen weg voort te zetten, zodat we in ieder geval budget hebben voor één gegarandeerde productie per jaar.

Aangezien we eind 2016 naar alle waarschijnlijkheid moeten verhuizen, reserveren we een bedrag van € 10.000,- uit ons eigen vermogen voor mogelijke aanpassingen aan een nieuwe ruimte. Denk daarbij aan eventueel geluidsdicht maken van een nieuwe repetitieruimte. Een andere bestemmingsreservering die we maken is voor de transitievergoedingen die moeten worden betaald bij onverhoopt opheffen van de stichting.

4. Activiteitenoverzicht

4a Kameroperahuis speelt

Herneming Poolse Minnaar

In het kader van het jubileumproject 'Eeuwige Jeugd' van de BNG Bank en het BNG Cultuurfonds presenteerden wij op vrijdag 4 april 2014 voor genodigden de muziektheatervoorstelling *De Poolse Minnaar* in een hal van het Hazemeijer Complex in Hengelo. De voorstelling werd in april 2015 hernomen en speelde in Odeon Zwolle en Compagnietheater in Amsterdam

De Poolse Minnaar vertelt het verhaal van de Nederlandse Katja die halsoverkop naar Polen vertrekt op zoek naar een vermiste vriendin. Samen met Paulina, een Poolse tolk, start zij haar zoektocht. Al snel komen ze uit bij de ex-minnaar van de vermiste vriendin. Vanaf dat moment raakt Katja verstrikt in een wereld waarin niets is zoals het lijkt. En waar ze overgeleverd is aan de nogal eigenzinnige manier van vertalen van haar tolk Paulina.

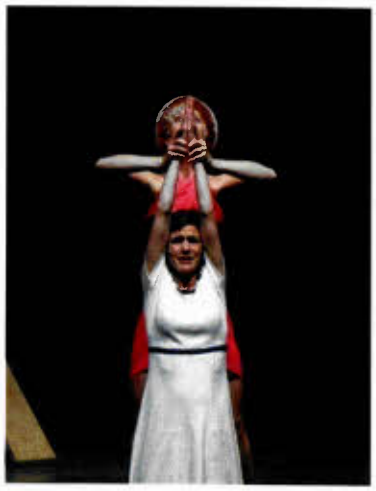

De Theaterkrant: *Het is een klein wonder, er wordt keer op keer bezuinigd, maar het lijkt wel of er in Nederland steeds meer kleinschalige opera en muziektheater wordt gemaakt. Als het dan ook nog eens om een nieuwe compositie gaat, is dat nog verheugender. Maar helemaal is dat zo wanneer het resultaat in alle opzichten nieuw en opzienbarend is.* (Max Arian, 4 april 2015)

Ik Vertrek

Leven zonder opsmuk, regels en verwachtingen, terug naar onze oerinstincten. Vrij van sociale media, schoonheidsidealen, rollen waar we ons in moeten voegen. *Ik Vertrek* neemt ons mee naar een wereld waarin echtheid en moeder natuur de scepter zwaaien. Het kan. Toch? Het artistieke team, bestaande uit componist Lucas Wiegerink, schrijfster Annemarie Slotboom, regisseur Karin Netten, vormgevers Calle de Hoog en Dymph Bos en dramaturg Annelies Oosterloo namen als uitgangspunt voor dit stuk hun eigen fascinaties in de huidige tijd.

IK Vertrek vertelt het verhaal van een man en een vrouw die de hectische en oppervlakkige wereld met alle opgelegde schoonheidseisen en zo-dien-ik-me-te-gedragen-regels achter zich laten. Terug naar de natuur. Terug naar het leven zoals het ooit bedoeld was: ultieme leegte, rust en eenvoud. In dit afgezonderde gebied moet het lukken.

Het stel verliest zich in hun zoektocht om één te worden met de omgeving, met elkaar én zichzelf. De man wil terug naar zijn oerinstincten. De vrouw, overvallen door de rust en leegte, dwaalt vooral rond in haar eigen binnenkamers. Hoe kan ze ooit haar opgelegde schoonheidsidealen en rollen achter zich laten? Ontsnappen aan technologie en de maatschappij is makkelijk, maar kan ze ooit ontsnappen aan zichzelf?

Ik Vertrek speelde tijdens het Stadsfestival Zwolle 2015 af op en aan het water. Het publiek zat op de boot en werd door de spelers meegenomen naar de speellocatie op één van de laatste stukken ongerepte natuur in Zwolle. De vijf voorstellingen waren nagenoeg uitverkocht; de eerste werd uitgekocht door de vrienden van Isala. Helaas speelde bij de première de regen ons parten en moesten we op het laatste moment beslissen de voorstelling af te gelasten. In 2016 speelt *Ik Vertrek* op de Gelderse Muziekzomer.

Cleeft.nl: *Hoewel het verhaal tijdsgebonden is, is dat niet wat 'Ik Vertrek' bijzonder maakt. Juist omdat het verteld is als opera, verrast het je. De prachtige stem van Van der Meer wordt begeleid door een harp, accordeon en cello, waarop de andere acteurs spelen. Ze gaat volledig op in haar personage: verdwaalt kijkt ze om zich heen, en om zich echt oer te voelen besmeert ze zich met de modder uit de grond. Deze wanhoop gecombineerd met de muziek en de zang geven je een duister gevoel, maar door de humor in de tekst – denk aan zinnen als 'ik ben een plofkip' – maakt het stuk je ook aan het lachen.* (Marjolein de Wit, 5 september 2015)

Fauré Requiem - Afscheid van de Zintuigen

De Theaterkrant: INTIEM EN AANGRIJPEND RITUEL DE MORT

De verteller en solisten lopen weg, gevolgd door de koorleden, waarna ook de musici hun instrumenten pakken en de in duisternis gehulde kerk verlaten. Het publiek dat voor het 'in paradisum' een voor een door de koorleden bij de hand is gepakt, zit nog in het midden van de ruimte. Allemaal hebben we een knikker met daarin een lampje in de hand, dat zonder dat we daar invloed op uitoefenen opgloeit en weer uitdooft, opgloeit en weer uitdooft.

De symboliek is duidelijk, maar verpletterend effectief. Niemand staat meteen op. Ook geen applaus, je klapt immers ook niet bij een uitvaart. Zelden verliet een gemeente zo kalm de kerk. Geraakt, ontroerd, maar niet tot tranen toe, precies wat Gabriel Fauré met zijn Requiem voor ogen stond. Hij componeerde het immers ook als reactie op de bombastische requiems van Berlioz en Verdi, waarmee 'opera de kerk werd ingesleurd'.

Niets daarvan bij Fauré, zeker niet in de versie voor klein orkest die hier klinkt. En hoe! Heeft in de grotere orkestversie het begin van het Sanctus iets te lieflijks met violen die de melodielijn van de sopranen volgen, wanneer die vioolpartij door slechts een enkele viool gespeeld wordt én zoals hier naast het orgel, lijkt de melodie letterlijk uit de hemel te komen. Tegelijkertijd verklankt die enkele viool ook schrijnend de eenzaamheid van de stervende en nabestaanden. Meer Bach, minder laat-romantiek. Sjoeke-Marije Wallendal maakt in haar regie voortdurend uiterst effectief gebruik van de ruimte, waarbij het koor een grote rol krijgt toebedeeld. Het zijn de koorleden die bij binnenkomst een amuse met een klein stukje mango overhandigen, en iedereen een plekje geven terwijl we Simeon ten Holt op het orgel horen. De koorleden verplaatsen zich voortdurend door de ruimte met prachtige akoestische effecten, ook op onverwachte momenten als het koor louter ademhalend is te horen.

Visueel is het niet verrassend of wereldschokkend – de lichten doven, er gaat een gordijn dicht; de zintuigen laten ons in de steek – maar de dood is nu eenmaal niet verrassend of wereldschokkend, hij is onontkoombaar van en voor ons allemaal. Precies daarover gaat deze voorstelling. In tachtig minuten worden solisten, koor, orkest, en publiek een eenheid, verbonden in een intiem en aangrijpend rituel de mort. Dit ritueel verbindt jong en oud, professionals, amateurs en jonge talenten. Het Jeugdsymfonieorkest de Vuurvogel is piepjong (al hoor je dat dankzij dirigent Martien Hovestad niet), het Zwols Vocaal Ensemble duidelijk een stuk ouder, solisten Bauwien de Meer, Michel Poels en actrice Jorien Zeevaart ouder dan orkest, maar veel jonger dan het koor, terwijl een aanzienlijk deel van de kerkgangers...

Het doet er niet toe. Leeftijd valt weg, niet in de laatste plaats door de prachtige tekst van Anna Maria Versloot die de verschillende delen van het Requiem niet louter omlijst, maar invoelbaar maakt, zonder dat zij zich maar ook een moment in sentiment verliest. Integendeel, er zit ook veel licht en lucht in de tekst. 'Mag je ter herinnering aan jezelf eigenlijk wel een kaars opsteken?' vraagt de ik-verteller zich af. 'Ik lijk wel religieus geworden. Jammer dan. Ik geef eraan toe.'

Versloot heeft daarnaast heel behendig een musicologische toelichting in haar tekst verwerkt, waardoor deze uitvoering van Faurés Requiem zal blijven oplichten in de herinnering van wie erbij aanwezig was: 'Alles wat is, huist in deze klanken.' Jammer dat deze voorstelling (vooralsnog?) louter in Zwolle is te zien. (Henri Drost, 30 oktober 2015)

De laatste voorstelling van deze reeks werd bij wijze van proef uitgekocht door Uitvaartorganisatie Monuta om haar relaties te ontvangen. Hiermee werd de wens van Monuta om met Allerheiligen een herdenkingsevenement te organiseren een feit. Op verzoek van Monuta ontwikkelen we nu een concept voor een jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst.

Het Wilde Oosten

Onder de noemer *Het Wilde Oosten* tonen nieuwe makers – van theater tot literatuur en van dans tot popmuziek – hun werk aan het publiek in een intieme festivalsetting. De makers komen uit de stal van productiehuizen De Nieuwe Oost en Kameroperahuis. De festivalavonden spelen in de vier steden van de vier productiehuizen, Arnhem, Nijmegen, Deventer en Zwolle. Namens Kameroperahuis speelde in het voorjaar van 2015 *It Takes Four* in Het Wilde Oosten en in het najaar Fanny Alofs met een muzikale solo en Warre Simons met een eigenzinnige soloperformance. De regie van de de gehele avond was in handen van de regisseurs van Kameroperahuis, Sjoeke-Marije Wallendal en Karin Netten.

4b Kameroperahuis Werkt

Opening Spoortunnel Prorail

In oktober 2013 presenteerden wij onszelf voor ProRail, met het oog op de tunnel die in 2015 geopend zou worden. Na enkele gesprekken kregen we de opdracht om een concept voor de opening te ontwikkelen. Ons allereerste plan (graag spectaculair!) met daarin rollen voor conducteurs en bouwvakkers werd met enthousiasme ontvangen; helaas werd in de loop van het traject het landelijke openingsbeleid van ProRail flink versoberd en was alleen een minimale versie mogelijk.

De spoortunnel werd geopend op 26 juni 2016 met het speciaal voor ProRail geschreven en gecomponeerd lied *In de tussentijd*, gezongen door Jorien Zeevaart samen met een 50-koppig ad hoc amateurkoor. Jorien begaf zich al zingend op rolschaatsen door een publiek van reizigers en officiële gasten: 'Kan ik hier niet even blijven, Tegen deze muren leunen, Uit de regen uit de wind - *Knoop je jas los in de tussentijd* - In de tussentijd gedachten laten dwalen...'

Volgen

karin obdeijn @karin74

In de tussentijd... verrast het @Kameroperahuis reizigers met een flashmob in de tunnel #zwollespoort

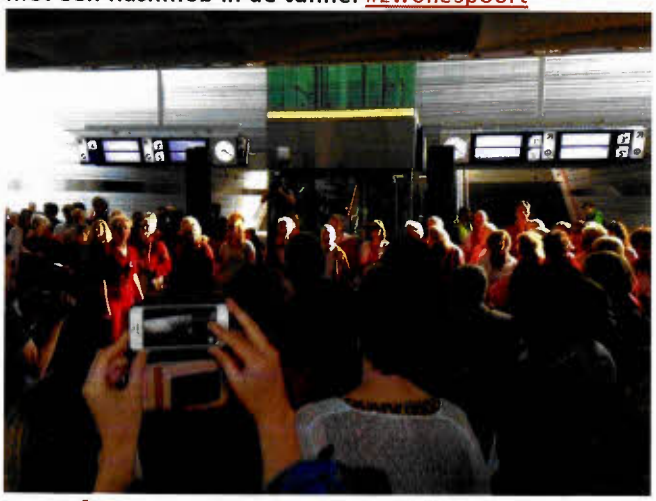

RETWEETS3

VIND-IK-LEUK1

Gedurende de rest van de dag waren er kleine acts in en rondom de tunnel geprogrammeerd door Kameroperahuis.

Symposium 50-jarig bestaan Woningcorporatie Mercatus Emmeloord

Woningcorporatie Mercatus organiseerde voor haar 50-jarig bestaan een symposium en vroeg Kameroperahuis een inhoudelijke, muziektheatrale bijdrage te leveren. Het aandeel van Kameroperahuis bestond uit drie onderdelen; een warming-up met de zaal, een luchtige sketch en een muzikale afsluiting samen met de zaal.
De sketch werd geschreven en gemaakt door twee medewerkers van Mercatus, twee performers een tekstschrijver en regisseur van Kameroperahuis. In de sketch werd de nieuwe werkwijze van Mercatus op groteske en hilarische manier uitgespeeld. De *energizers* aan het begin en het eind van programma bracht, haalden iedereen even uit zijn comfortzone, waarmee het programma mooi begrensd werd.

Ton Beurmanjer, directeur Mercatus: *De tekstschrijver en de regisseur wisten ons verhaal krachtig neer te zetten; herkenbaar, heel humoristisch en professioneel. Doordat onze twee medewerkers als volwaardige actrices deelnamen, werd de sketch nog meer van onszelf.*

Als vervolg op het symposium assisteert Kameroperahuis in 2016 Mercatus bij het vertellen van 'het Mercatus verhaal' in de wijk aan de bewoners.
In de aanloop naar informatieavonden voor bewoners gaan wijkmedewerkers en makers van Kameroperahuis de wijk in om mensen te ontmoeten, verhalen te verzamelen en bewoners te portretteren. Tijdens de bewonersbijeenkomst komen door middel van forumtheater, waarin bewoners een actieve rol krijgen, verschillende actuele situaties rondom samenwonen in de wijk en het contact met Mercatus aan bod.

Gemeente Zwolle

Om draagvlak en bewustwording van de op handen zijnde organisatieverandering te creëren hebben Karin Netten en Lucas Wiegerink van Kameroperahuis spel- en muziekworkshop gegeven in de vorm van een traditionele Afrikaanse canon. De beslissingen van de organisatie werden verwerkt in het spel en de muziek. Ter afsluiting werd de canon samen gezongen.

Kernwaarden opfrissen eenheid economie en cultuur provincie Overijssel

Karin Netten van Kameroperahuis ging op theatrale, verfrissende energieke wijze aan de slag met beleidsmedewerkers van de eenheid economie en cultuur.

Diverse op maat gemaakte muzikale acts bij congressen en andere evenementen
Kameroperahuis was in 2015 de muzikale gast bij o.a. het Cultuurcongres van de provincie Overijssel, een themacongres van Trendbureau Overijssel, het nieuwjaarsontbijt van de gemeente Zwolle en het afscheid van de directeur van Milieu en Natuur Overijssel.

4c Kameroperahuis leert

Fysieke workshop Conservatorium Zwolle
Tijdens de Bruisweek, de introductieweek voor studerend Zwolle, gingen regisseurs Sjoeke-Marije Wallendal en Karin Netten met twee groepen tweede- tot vierdejaars ArtEZ-studenten aan de slag.

In een middag tijd maakten de studenten kennis met hun eigen fysieke mogelijkheden, zowel met als zonder instrument. Dit gebeurde vanuit de gedachte dat muziektheater maken iets anders is dan in een orkestbak bij de opera musiceren of stil staan voor de zaal en zingen.
Bij muziektheater ben je muzikant / zanger en theatraal performer. Dat betekent dat je meer doet dan zitten, spelen, staan en zingen.
Wat is dat meer? En hoe doe je dat? De regisseurs lieten de studenten hun blik en horizon verbreden en de diverse mogelijkheden verkennen.

Libretto lezing ArtEZ
Speciaal voor de studenten muziektheater van ArtEZ heeft het team van *Ik Vertrek* een libretto lezing gehouden, een kijkje in de keuken van het maakproces van een geheel nieuw geschreven en gecomponeerde opera.

ArtEZ/HKU
Vierdejaars Studenten van *Music Technology and Performance* van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en Muziektheater van ArtEZ Arnhem maakten in drie weken tijd collectief een muziektheatervoorstelling bij Kameroperahuis, *Sweetspot*. Drie weken waren de studenten dagelijks aan het werk in de repetitieruimte van Kameroperahuis. Onder begeleiding van Karin Netten (regisseur) en Robert Klein (performer, muziektheatermaker, zanger) maakten zij vanuit hun gezamenlijke urgentie een eigen muziektheaterstuk. Ze presenteerden in onze eigen repetitieruimte en in december tijdens 'Uurtje Oost' in de theaterzaal van productiehuis Generale Oost in Arnhem.

Sweetspot.
Apathisch kijkt hij voor zich uit, slechts de helft van zijn zijn is zichtbaar.
Onrustig staat hij stil.
De telefoon rinkelt door, de spiegel staart terug, de boodschappentas blijft leeg.
Zijn schaduw blijft verborgen.

Educatieprojecten voortgezet onderwijs
Voor de tweede achtereenvolgende keer heeft Kameroperahuis met het Thomas à Kempis College uit Zwolle en Ichthus College uit Kampen, een voorstelling gemaakt, geïnspireerd op onze eigen voorstelling.

De voorstelling van **Thomas à Kempis** werd geleid door de muziekdocent en stond in het teken van het eindexamen muziek. De muziekdocent en leerlingen van deze middelbare school ontvingen het concept en script van *Ik Vertrek* ter inspiratie en als uitgangspunt voor hun schoolvoorstelling. Karin Netten tekende voor de regie en percussionist Mervyn Groot en cellist Antonis Pratsinakis speelden mee in de uiteindelijke voorstelling.

De huilhoek is achter de avocadoboom was het resultaat van het **Ichthus College**: Wat gebeurt er als je 19 jongeren een maand lang op een onbewoond eiland dropt? Zonder eten en drinken, zonder enige luxe. Alleen met elkaar. Dus ook zonder volwassenen. Waarom doe je daar als jongere aan mee? Omdat het een tv-programma is? Nee, want dat is het niet. Het is een experiment. Sommige jongeren gaan op zoek naar zichzelf, sommigen naar de zin van het bestaan en voor weer anderen is het gewoon een avontuur. Kameroperahuis-acteur Rik Engelgeer speelde mee als eenzelvige eilandbewoner. De voorstelling speelde twee maal in de Stadsgehoorzaal in Kampen.

Stage Mart van Berckel *Metamorfosen van Ovidius*
Mart van Berckel, vierdejaars student aan de opleiding muziektheater van ArtEZ Arnhem, heeft bij het Kameroperahuis in drie weken tijd een prachtig intieme, hedendaagse muziektheatervoorstelling gemaakt rondom De Metamorfosen van Ovidius. In dit proces kreeg hij coaching van regisseur Karin Netten.
Jorien Zeevaart en Antonis Pratsinakis speelden onder Marts regie twee personages in een uitzichtloze situatie. Zij zijn als laatste overgebleven op aarde. De rest van de wereld heeft al een metamorfose ondergaan. Door het vertellen van Ovidius' verhalen ontsnappen zij aan de werkelijkheid en vinden ze een hoopvol uitzicht op de toekomst.
Klassieke opera-aria's, gebaseerd op de Metamorfosen, vormden het muzikale uitgangspunt van deze voorstelling. Deze muziek, in een nieuwe bewerking voor zang, cello en elektronica en de teksten van Ovidius werden in de voorstelling verweven tot eigentijdse vertellingen. *Metamorfosen van Ovidius* was te zien in de Zwolse Muziekkamer en tijdens Uurtje Oost in Theater aan de Rijn.

4d Kameroperahuis Verbindt

Bruisende buren
In Zwolle Zuid is regisseur Sjoeke-Marije gestart met het langdurige community art project *De bruisende buren*. Muziektheater door en voor bewoners, waarbij hun eigen verhalen en ervaringen vertrekpunt zijn. Door muziek en theater te maken wordt de wijk levendiger en leefbaarder. Gaandeweg ontstaat een 'gevoel van Zuid' dat bijdraagt aan een identiteit van de leefomgeving. Mensen uit alle lagen van de samenleving worden met elkaar verbonden, doordat ze op allerlei manieren ineens met elkaar samenwerken in het project. Zo draagt het bij aan het vergroten van de sociale cohesie en de participatie.

Bevrijdingsfestival Zilveren Noot

Tim Hammer maakte met drie studenten van ArtEZ en een bewoner van Driezorg, de heer Overink, een vervolg op het succesvolle *Concert des Levens*. Dit muzikale kleinood zou opgevoerd worden tijdens het seniorenfestival, onderdeel van het Zwolse bevrijdingsfestival. Helaas moest de organisatie besluiten om het gehele seniorenfestival af te gelasten wegens noodweer... Hierdoor zou dit unieke en eenmalige optreden letterlijk en figuurlijk in het water vallen. Door een snelle actie van Tim Hammer en Driezorg werd later op de dag voor een klein deel van de bewoners van Driezorg de oorlogsbelevenissen en de bevrijdingsverhalen van de heer Overink toch nog ten gehore gebracht. Tim vertelde Overinks 'concert des levens' dat werd ondersteund door instemmende gebaren en geluiden van Overink zelf. De piano, saxofoon en zelfs de handen en voeten vertaalden zowel de dreiging als de bevrijding in het verhaal.

4e Overige activiteiten

48 hour opera

De 48 Hour Opera is geïnspireerd door het 48 Hour Film Project van Mark Ruppert en heeft als doel om het interdisciplinaire maakproces van opera in kaart te brengen. Wat gebeurt er als je het proces onder druk zet door de tijd te verkorten? Welke karaktereigenschappen van een maakproces worden zichtbaar? Welke karaktereigenschappen worden zichtbaar van de afzonderlijke disciplines? Welke disciplines botsen met elkaar? Kan elke discipline wel onder tijdsdruk overeind blijven? Dit experiment zijn de makers van het Kameroperahuis in februari 2015 met elkaar aangegaan onder leiding van toneelschrijver en onderzoeker Anna Maria Versloot. Nadat het thema 'dreiging' werd bekendgemaakt, werd na exact 48 uur het resultaat *It's a wrap* getoond aan een meer dan uitverkochte zaal met vakgenoten en vaste Kameroperahuisbezoekers. Makers en publiek trokken aan het eind van de avond dezelfde conclusie. Na 48 uur hadden de dertien collectiefleden een coherente voorstelling in première laten gaan. Geen collage van schetsen of een presentatie van een proces; nee, een voorstelling met en kop en een staart en een sterke samenhang. Tijdens de borrel na afloop gingen publiek en makers met elkaar in gesprek. Het publiek benoemde wat er wel was: 'We werden vanaf het begin in een andere wereld getrokken', 'Dreiging was onder elke scène voelbaar', ' De harmonieën en de samenzang waren prachtig' maar sommigen vonden dat er nog iets ontbrak: 'De muziek had een belangrijkere rol kunnen spelen'.

2Score Music Theatre

In december werd de finale van de muziektheaterwedstrijd *2Score Music Theatre* gehouden. Een samenwerking tussen Jeugdtheater Sonnevanck, de Nederlandse Reisopera en Kameroperahuis.
2score is een muziektheaterwedstrijd voor (teams van) jonge makers. Drie teams, drie concepten voor een muziektheatervoorstelling voor kinderen vanaf 10 jaar, hebben het gehaald tot deze finale. Voor de eindstrijd is van elk concept een pilot gemaakt, deze werden overdag getoond aan twee klassen met kinderen vanaf 10 jaar en 's avonds aan een vakjury, vakgenoten en belangstellenden. Het winnende team van regisseur Janneke de Haan, mag van *Is dit het nou?* een volwaardige voorstelling maken die wordt opgenomen in het seizoenaanbod 2016-2017 van Theater Sonnevanck. De voorstelling zal in het najaar van 2016 geproduceerd worden en een tournee maken langs basisscholen en kleine theaterzalen.

PVC-TV

Jorien Zeevaart en Antonis Pratsinakis brachten een nummer uit *Being Arthur* ten gehore op 20 juni tijdens de opnames van PVC-TV. De opnames stonden in het teken van het toen nog verder te ontwikkelen cultuurbeleid van de gemeente Zwolle.

Operatie Muziektheater

Tijdens Operatie Muziektheater van de Operadagen in Rotterdam hebben makers van Kameroperahuis een pitch gehouden voor vakgenoten en programmeurs uit binnen en buitenland.

5. Collectief

Vier keer per jaar komen de makers van Kameroperahuis bij elkaar op de zogeheten collectiefdagen. Er zijn dan inspirerende workshops. Verder wordt er geëvalueerd, worden plannen ontwikkeld en wordt er gebrainstormd over mogelijke projecten en cultureel ondernemen.

In september 2015 organiseerden we voor een aantal collectiefleden een driedaagse training voor de zakelijke markt, in samenwerking met Factor Veermans. In deze training, getiteld 'train de professional' kwamen verschillende praktische zaken aan bod en leerden ze gebruik maken van enkele tools uit de metalog methode. Door middel van een rollenspel leerden de makers te pitchen, zich zelf te verkopen en wat er nodig is om een opdracht binnen te halen.

6. Marketing

Fris en fruitig
Nieuwe gezichten en een frisse wind op kantoor van Kameroperahuis: een nieuwe medewerker marketing communicatie (Conny Aalbers) en stevige ondersteuning door een zeer ervaren marketeer (Berber van Oyen) en door tijdelijke medewerkers (Sabine Bootsma en collectieflid Annelies Oosterloo). Daarbij gingen we tevens een samenwerking aan met een nieuw ontwerpbureau (Vies Rood), een beeldend kunstenaar voor foto's en video (Erik Franssen) en in het najaar van 2015 voegde zich ook een tekstschrijver bij ons team (Kitty Peetoom).

Versteviging imago
Met al deze nieuwe input, werd het tijd voor een 2.0 versie van onze website. De oude website was qua beeld prachtig, maar in het gebruik ingewikkeld en bovendien was het lastig om nieuwe content te plaatsen, laat staan een nieuwe rubriek toe te voegen. De nieuwe website mocht de stijl van de oude houden, maar moest gebruiks- en publieksvriendelijker zijn. Om de diverse werkzaamheden van Kameroperahuis een duidelijker plek te geven op de site, werden er vier pijlers benoemd: Kameroperahuis *Speelt* voor onze voorstellingen, Kameroperahuis *Werkt* voor de zakelijke markt, Kameroperahuis *Leert* voor onze educatieprojecten en Kameroperahuis *Verbindt* voor sociaal-maatschappelijke projecten.

Voor de oplettende lezer: in de loop van het jaar verdween ook het woordje 'het' voor onze naam. Kameroperahuis klinkt steviger en kernachtiger; een merk waar je niet om heen kunt!

Communicatiemiddelen
Nieuwsbrieven: onze nieuwsbrief wordt gestuurd naar een bestand van 1850 adressen; zowel publiek als relaties. Dit jaar hebben we onze nieuwsbrief vaker ingezet, niet alleen als twee- of driemaandelijks nieuwsoverzicht, maar ook om losse voorstellingen nog even extra onder de aandacht te brengen. Voorheen werd de nieuwsbrief vormgegeven en verstuurd door Vormshop, maar met de komst van onze nieuwe website zijn we overgestapt op mailchimp. Niet alleen kunnen we nu onze eigen nieuwsbrieven opmaken, maar is het ook makkelijker om adressen te beheren.

Social Media: een groei van ruim 20% naar 619 *likes* op Facebook. Dit medium wordt in ieder geval wekelijks ingezet voor eigen activiteiten en we delen regelmatig interessante content of nieuws over voorstellingen en activiteiten van collega-instellingen. Voor de Poolse Minnaar en 48 Uurs Opera werd er meerdere malen per dag gepost, maar dat bleek net iets te veel van het goede. Het is zoeken naar de juiste balans, een *fingerspitzengefühl*.
Twitter: 569 volgers (+66). Twitter werd wat minder vaak ingezet, voornamelijk als ondersteuning van een campagne voor een voorstelling.
Website: onze website wordt goed bezocht! Ter vergelijk een staatje van de afgelopen drie jaren.

- 2015: 9.168 bezoeken (6.554 unieke gebruikers)
- 2014: 4.979 bezoeken (3.306 unieke gebruikers)
- 2013: 6.465 bezoeken (3.832 unieke gebruikers)

Drukwerk: voor onze voorstellingen ontwikkelden we flyers en affiches en in het geval van *Fauré Requiem* ook een programmaboekje en een tekstboekje.

Campagnes: voor elke voorstelling wordt een publiciteitsplan geschreven en een campagne opgezet. Onze blikvanger dit jaar was het door onze ambassadeur Marit Otto ontworpen beeld voor *Ik Vertrek*. Vlak voor het Stadsfestival zag de stad roze van ons affiche.

Vermeldenswaard zijn ook de goed gelezen persoonlijke blogs van enkele castleden en makers van *Ik Vertrek* in de Swollenaer, de facebookcampagne *deel je eigen wonder* rondom *de Poolse Minnaar* en de spannende teasertrailer van *Ik Vertrek.*

Advertenties: in *Bijzonder Zwolle* plaatsten we elke editie een halve pagina grote advertentie en eenmaal een editorial.

Media aandacht: onze eerste openbare activiteit in 2015 leverde een explosie aan media aandacht op. Televisie-items bij RTV Oost (net als bij *Ik Vertrek*) en zelfs bij Omroep Max, landelijke en regionale radio en een groot artikel in de Stentor. En dat na 1 voorzichtig persberichtje! Lokale bladen als de Swollenaer en de Peperbus en diverse lokale radio-omroepen besteedden regelmatig aandacht aan onze voorstellingen. De Theaterkrant schreef twee lovende recensies over *Ik Vertrek* en *Fauré Requiem*. Deze laatste voorstelling werd online door het Cultureel Persbureau zelfs uitgeroepen tot een van de tien voorstellingen die je had moeten zien in 2015.

7. Collectiefleden en overige medewerkers

Aan onze producties en activiteiten werkten mee:

Collectiefleden:
Fanny Alofs (zangeres), Suzanne Bakker (performer), Dymph Boss (kostuumontwerper), Rik Engelgeer (acteur), Mervyn Groot (percussie), Tim Hammer (performer), Calle de Hoog (vormgever), Vinny Jones (lichtontwerper), Robbert Klein (performer), Doriene Marselje (harp), Bauwien van der Meer (zangeres), Barbara Merlijn (dwarsfluit), Karin Netten (regisseur), Annelies Oosterloo (dramaturg), Antonis Pratsinakis (cello), Linde Schinkel (zangeres), Warre Simons (componist), Annemarie Slotboom (tekstschrijver), Anna Maria Versloot (tekstschrijver), Sjoeke-Marije Wallendal (regisseur), Lucas Wiegerink (componist), Jorien Zeevaart (zangeres, actrice)

Overige medewerkers:
Willem Bruls (artistiek coach), Micha Hamel (artistiek coach), Anne-Minke Meijer (productieleider), Rosa Mee (actrice), Thomas Myrmel (componist), Michel Poels (zanger), Martijn Sanders (zanger), Kata Szanyi (dwarsfluit), Koos Wolters (technicus), Zwols Vocaal Ensemble en Jeugdsymfonieorkest De Vuurvogel.

8. Overzicht van de activiteiten van Kameroperahuis in 2015

Bezoekerscijfers Kameroperahuis	2015
48 Uurs Opera: voorstelling	65
Gemeente Zwolle nieuwjaarsontbijt, It takes four	*90*
Cultuurcongres Overijssel, It takes four	*200*
Ik Vertrek: Voorstelling educatieproject Thomas a Kempis College	150
Poolse Minnaar: Voorstelling Amsterdam	122
Poolse Minnaar: Voorstelling Zwolle	62
Het Wilde Oosten: Voorstelling Nijmegen	44
Zilveren Noot: Voorstelling	12
Operatie Muziektheater: Pitch Ik Vertrek	*50*
Ik Vertrek: librettolezing	*40*
Soroptimisten: lezing	*20*
PVC- TV: optreden	150
Ik Vertrek: 2 voorstellingen educatieproject Ichthus College, Kampen	300
ProRail: Opening tunnel	*100*
Natuur & Milieu: Congres Afscheid mevr. Wijffels	*70*
Ik Vertrek: openbare repetitie	20
Ik Vertrek: 5 voorstellingen Stadsfestival	668
Het Wilde Oosten: Voorstelling Deventer	60
Mercatus: Symposium 50 jarig bestaan	*200*
Fauré's Requiem: 3 Voorstellingen plus besloten generale	500
Metamorfosen van Ovidius: Voorstelling Zwolle	*40*
Het Wilde Oosten: Voorstelling Arnhem	*40*
Metamorfosen van Ovidius: Voorstelling Arnhem	*50*
Sweetspot: openbare rep. Zwolle	10
Trendbureau Overijssel: Congres 'Toekomst van Cultuur'	*250*
Sweetspot: Voorstelling Arnhem	*50*
2Score Music Theatre: finale	*80*
Totaal aantal bezoekers	**3443**
Deelnemers educatieve activiteiten	
Zilveren Noot: Voorstelling	1
Mercatus: Symposium 50 jarig bestaan	2
Ik Vertrek: Voorstelling educatieproject Ichtus College, Kampen	19
2Score Music Theatre: pitch	30
ArtEZ Conservatorium: fysieke workshop	40
Provincie Overijssel: Workshop Kernwaarden	45
ProRail: Opening tunnel	50
Ik Vertrek: Voorstelling educatieproject Thomas a Kempis College	6
Gem. Zwolle: Spel- en muziekworkshop	60
Stage Mart van Berckel	1
Stage ArtEZ / HKU	8
2Score Music Theatre: finale	9
Totaal aantal deelnemers	**271**
Cursieve cijfers zijn een schatting	

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2015
(na voorstel resultaatbestemming)

			31-12-2015		31-12-2014
ACTIVA					
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	1				
Andere vaste bedrijfsmiddelen			2.191		2.501
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	2	4.438		11.008	
Overige vorderingen en overlopende activa	3	41.403		28.285	
			45.841		39.293
Liquide middelen	4		102.237		88.426
Totaal activazijde			150.269		130.220

Samenstellingsverklaring afgegeven

			31-12-2015		31-12-2014
PASSIVA					
STICHTINGSVERMOGEN					
Bestemmingsreserves	5	75.000		-	
Overige reserves	6	30.961		83.903	
			105.961		83.903
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	7	1.667		10.472	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	3.200		1.558	
Overige schulden en overlopende passiva	9	39.441		34.287	
			44.308		46.317
Totaal passivazijde			150.269		130.220

Samenstellingsverklaring afgegeven

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

		Exploitatie 2015	Begroting 2015	Exploitatie 2014
Eigen opbrengsten	10	63.775	87.500	111.520
Subsidies	11	313.019	379.500	339.738
Baten		376.794	467.000	451.258
Lasten				
Beheerslasten personeel	12	129.175	137.813	133.010
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	13	310	-	310
Overige lasten	14	225.251	329.112	282.065
Som der bedrijfslasten		354.736	466.925	415.385
Netto resultaat		22.058	75	35.873
Resultaatbestemming				
Bestemmingsreserve Stadsfestival Zwolle 2016		20.058		-
Bestemmingsreserve kosten bij eventuele opheffing		2.000		-
Overige reserves		-		35.873
		22.058		35.873

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijnen Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C.1. Kleine Organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgemaakt in €.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Kameroperahuis, statutair gevestigd te Zwolle, bestaan voornamelijk uit het bevorderen van en het ontwikkelen van kameropera en kleinschalig muziektheater.

Continuïteit

Continuïteit
De stichting ontvangt jaarlijks structurele subsidiebijdragen van de Gemeente Zwolle en de Provincies Overijssel en Gelderland. In 2015 heeft de stichting aan structurele subsidies een bedrag ontvangen van € 250.000. Ook voor het jaar 2016 zijn dezelfde bedragen toegezegd. De begroting voor het jaar 2016 is kostendekkend.

Voor de nieuwe subsidieperiode van 2017 tot 2020 zijn op dit moment nog geen definitieve toezeggingen ontvangen. De duurzame voortzetting van de activiteiten van de stichting voor de lange termijn is afhankelijk van de continuering van de subsidiestromen.

In de cultuurnota's voor 2017 e.v. van de Gemeente Zwolle en Provincie Overijssel zijn subsidiebedragen voor de Stichting opgenomen van respectievelijk € 50.000 en € 250.000 per jaar. Op het moment van het opmaken van de jaarrekening is nog geen zekerheid verkregen over de definitieve toezegging van deze bedragen. De directie is op basis van de signalen die zij ontving positief gestemd over de afloop hiervan.
Vanwege de langdurige periode dat de stichting structurele subsidies ontvangt kunnen de subsidiënten deze bijdragen niet ineens stopzetten. Ingeval van een eventuele beëindiging van de subsidie zal er sprake zijn van een afbouwperiode. De stichting heeft voldoende middelen om de dan lopende verplichtingen af te wikkelen.

De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van de continuïteit van de stichting.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Andere vaste bedrijfsmiddelen

De andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Projectsubsidies

Projectsubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de gesubsidieerde projecten worden uitgevoerd.

Pensioenregelingen personeel

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Ultimo 2015 (en 2014) waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1 Materiële vaste activa

	Andere vaste bedrijfs-middelen
Stand per 1 januari 2015	
Aanschaffingswaarde	3.094
Cumulatieve afschrijvingen	-593
Boekwaarde per 1 januari 2015	2.501
Mutaties	
Afschrijvingen	-310
Saldo mutaties	-310
Stand per 31 december 2015	
Aanschaffingswaarde	3.094
Cumulatieve afschrijvingen	-903
Boekwaarde per 31 december 2015	2.191
Afschrijvingspercentages	20

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2015	31-12-2014
2 Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	4.438	11.008

Een voorziening voor dubieuze debiteuren werd niet noodzakelijk geacht.

3 Overige vorderingen en overlopende activa		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.158	4.350
Overige vorderingen en overlopende activa	34.245	23.935
	41.403	28.285
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	7.081	4.350
Pensioenen	77	-
	7.158	4.350
Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen subsidies	25.950	22.500
Diversen	8.245	1.435
Waarborgsom	50	-
	34.245	23.935
4 Liquide middelen		
ING	102.237	88.384
Kas	-	42
	102.237	88.426

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA

Stichtingsvermogen

	Bestem-mingsreser-ves	Overige reserves	Totaal
Stand per 1 januari 2015	-	83.903	83.903
Mutatie uit resultaatverdeling	22.058	-	22.058
Overboeking naar bestemmingsreserves	-	-52.942	-52.942
Toevoeging aan bestemmingsreserves	52.942	-	52.942
Stand per 31 december 2015	75.000	30.961	105.961

	31-12-2015	31-12-2014
5 Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Stadsfestival Zwolle 2016	40.000	-
Bestemmingsreserve kosten bij eventuele opheffing	25.000	-
Bestemmingsreserve investeringen bij verhuizing	10.000	-
	75.000	-

	2015	2014
Bestemmingsreserve Stadsfestival Zwolle 2016		
Stand per 1 januari	-	-
Resultaatverdeling	20.058	-
Overboeking van overige reserves	19.942	-
Stand per 31 december	40.000	-
Bestemmingsreserve kosten bij eventuele opheffing		
Stand per 1 januari	-	-
Resultaatverdeling	2.000	-
Overboeking van overige reserves	23.000	-
Stand per 31 december	25.000	-
Bestemmingsreserve investeringen bij verhuizing		
Stand per 1 januari	-	-
Overboeking van overige reserves	10.000	-
Stand per 31 december	10.000	-

	2015	2014
6 Overige reserves		
Stand per 1 januari	83.903	48.030
Uit resultaatverdeling	-	35.873
Overboeking naar bestemmingsreserves	-52.942	-
Stand per 31 december	30.961	83.903

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2015	31-12-2014
7 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	1.667	10.472
8 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	3.200	1.558
9 Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering kosten producties	19.931	14.500
Terug te betalen subsidiegelden	9.000	-
Accountantskosten	6.000	5.508
Vakantiegeld	4.103	4.575
Overige schuld	407	9.704
	39.441	34.287

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Huurverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is ca. € 4.200.

Subsidieregelingen

Provincie Overijssel
De Provincie Overijssel heeft een structurele subsidie toegezegd van € 200.000 per jaar tot en met 2016.

Provincie Gelderland
De Provincie Gelderland heeft een subsidie toegezegd van € 75.000 over de periode 2014 t/m 2016.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Exploitatie 2015	Begroting 2015	Exploitatie 2014
10 Eigen opbrengsten			
Directe opbrengsten	13.340	25.000	29.785
Overige opbrengsten	50.435	62.500	81.735
	63.775	87.500	111.520
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten binnenland	13.340	25.000	29.785
Totaal	13.340	25.000	29.785
Overige opbrengsten			
Werkzaamheden t.b.v. derden	40.875	-	31.660
Donaties en giften	5.110	-	2.075
Educatie	3.200	-	-
Uitkoopsommen producties	1.250	-	-
Club Opera	-	-	-
Pioneers in Culture	-	-	48.000
Totaal	50.435	-	81.735
11 Subsidies			
Meerjarige incidentele subsidie Provincies	225.000	225.000	225.000
Structurele subsidie Gemeente	25.450	25.000	25.000
Subsidies uit private middelen	4.569	24.500	30.000
Subsidies uit publieke middelen	58.000	105.000	59.738
	313.019	379.500	339.738
Meerjarige incidentele subsidie Provincies			
Provincie Overijssel	200.000	200.000	200.000
Provincie Gelderland	25.000	25.000	25.000
Totaal	225.000	225.000	225.000
Structurele subsidie Gemeente			
Gemeente Zwolle	25.450	25.000	25.000
Totaal	25.450	25.000	25.000
Subsidies uit private middelen			
Stadkamer	2.000	-	-
Prins Bernard Fonds	1.500	-	-
SNS Reaal Fonds	-	-	-
VSB Fonds	-	-	30.000
Totaal	3.500	-	30.000

	Exploitatie 2015	Begroting 2015	Exploitatie 2014
Subsidies uit publieke middelen			
Provincie Overijssel	55.000	-	59.738
Gemeente Zwolle	2.000	-	-
Totaal	57.000	-	59.738

12 Beheerslasten personeel			
Ziekteverzuimverzekering	3.924	3.750	4.212
Directie	51.125	56.563	47.803
Medewerker marketing	43.002	33.000	50.768
Productiemedewerker	31.124	10.000	30.994
Stagiair	-	2.500	-
Bureaumanager	-	32.000	-
	129.175	137.813	133.777
Ontvangen WAO/ WIA	-	-	-767
	129.175	137.813	133.010

In de personeelskosten per functie zijn opgenomen de bruto lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenpremies.

De stichting heeft een pensioenregeling afgesloten met het Bedrijfstakpensioenfonds PFZW Pensioenfonds Zorg & Welzijn. De opgebouwde aanspraken worden steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen.
De pensioenregeling betreft een geïndexeerde middelloonregeling. Op basis van de uitvoeringsovereenkomsten heeft de stichting bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

	2015	2014
Gemiddeld aantal werknemers		
Directie	0,73	0,77
Productie	0,69	0,67
Marketing	1,09	0,78
	2,51	2,22

Gedurende het jaar 2015 waren gemiddeld 2,51 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2014: 2,22)

13 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	Exploitatie 2015	Begroting 2015	Exploitatie 2014
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Andere vaste bedrijfsmiddelen	310	-	310

14 Overige lasten

Beheerslasten materieel	51.706	37.160	29.887
Activiteitenlasten personeel	117.094	145.110	129.745
Activiteitenlasten materieel	56.451	146.842	122.433
	225.251	329.112	282.065
Beheerslasten materieel			
Corporate marketing	13.646	10.000	-
Reis- en verblijfkosten	12.458	8.000	8.632
Accountantskosten	6.526	6.000	6.701
Deskundigheidsbevordering	5.546	-	185
Automatisering	5.254	2.040	2.493
Huisvestingskosten (inclusief telefoonkosten)	5.078	5.400	6.835
Kantoorkosten	1.629	2.000	2.716
Verzekeringen	1.419	750	1.419
Administratiekosten	975	1.200	950
Overige kosten	-825	1.770	-44
	51.706	37.160	29.887
Activiteitenlasten personeel			
Medewerkers werkplaatsproducties	108.256	135.110	126.311
Artistieke begeleiding	8.838	10.000	3.434
	117.094	145.110	129.745
Activiteitenlasten materieel			
Werkplaatsproductie	35.352	122.850	98.316
Representatiekosten	11.488	2.000	2.931
Marketing	9.611	15.000	20.037
Onvoorzien	-	6.992	1.149
	56.451	146.842	122.433

STICHTING KAMEROPERAHUIS
ZWOLLE

Zwolle,

Ondertekening bestuur:

J.W. Wiggers
voorzitter

T.M. Klaphake
secretaris

A.G. Smink
penningmeester

Samenstellingsverklaring afgegeven

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE REGELING INZAKE DE RESULTAATBESTEMMING

De stichting heeft geen winst tot doel, in de statuten is derhalve ook niets omtrent winstbestemming bepaald.

Bij ontbinding van de stichting wordt een eventueel batig saldo uitgekeerd aan een door het bestuur bij het besluit tot ontbinding aan te wijzen rechtspersoon, instelling of organisatie waarvan de doelstelling zoveel mogelijk overeenkomt met het doel van de stichting.

Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening door het bestuur is het resultaat over 2015 verdeeld zoals is opgenomen op pagina 23 van de jaarrekening.